

Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 129/21
Luxembourg den 15. juli 2021

Dom i sag C-848/19 P
Tyskland mod Polen

Lovligheden af enhver retsakt fra EU-institutionerne, der falder ind under Unionens politik på energiområdet, skal bedømmes ud fra princippet om energimæssig solidaritet

Domstolen forkaster den appel, som Tyskland har iværksat til prøvelse af dom afsagt af Retten, som i medfør af dette princip havde annulleret en afgørelse fra Kommissionen fra 2016, hvorved betingelserne for adgang til OPAL-gasrørledningen var blevet ændret

Sammenkoblingslinjen til gasrørledningen i Det Baltiske Hav (herefter »OPAL-gasrørledningen«) udgør landjordssektionen i vest af Nord Stream 1-gasrørledningen, der transporterer gas fra Rusland til Europa ved at gå uden om de »traditionelle« transitlande såsom Ukraine, Polen og Slovakiet. I 2009 gav Europa-Kommissionen en betinget godkendelse af det tyske forbundsagentur for netværks afgørelse om at undtage OPAL-gasrørledningen fra reglerne i direktiv 2003/55¹ (senere erstattet af direktiv 2009/73²) om tredjepartsadgang til gasrørledningsnettet³ og takstreglerne⁴. Eftersom en af de af Kommissionen opstillede betingelser aldrig er blevet opfyldt af Gazprom, der er en dominerende virksomhed på markedet for levering af gas, har denne virksomhed kun kunnet udnytte OPAL-gasrørledningen med op til 50% af dennes kapacitet, siden den blev sat i drift i 2011.

I 2016 underrettede det tyske forbundsagentur for netværk på anmodning fra bl.a. Gazprom Kommissionen om, at den havde til hensigt at ændre visse bestemmelser i den undtagelse, der var blevet meddelt i 2009. Den påtænkte ændring skulle i det væsentlige gøre det muligt at udnytte OPAL-gasrørledningens kapacitet fuldt ud på betingelse af, at mindst 50% af denne kapacitet blev solgt på auktion. Ved afgørelse af 28. oktober 2016 godkendte Kommissionen denne ændring på visse betingelser⁵ (herefter »den omtvistede afgørelse«).

Polen anlagde sag ved Retten med påstand om annulation af den omtvistede afgørelse, idet denne medlemsstat vurderede, at denne afgørelse truede gasforsyningssikkerheden i Polen på grund af overførslen til Nord Stream 1/OPAL-transitvejen af en del af de naturgasmængder, der indtil da havde passeret gennem staterne i regionen Centraleuropa, herunder Polen, via de gasrørledninger, der konkurrerede med OPAL. Retten gav Polen medhold i dette søgsmål og annullerede den omtvistede afgørelse for tilsidesættelse af det princip om energimæssig solidaritet, der er fastsat i artikel 194, stk. 1, TEUF⁶. Ifølge Retten burde Kommissionen have undersøgt indvirkningerne fra ændringen af driftsordningen for OPAL-gasrørledningen på Polens forsyningssikkerhed og energipolitik.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/55/EF af 26.6.2003 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 98/30/EF (EUT 2003, L 176, s. 57).

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13.7.2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF (EUT 2009, L 211, s. 94).

³ Artikel 18 i direktiv 2003/55 og artikel 32 i direktiv 2009/73.

⁴ Artikel 25, stk. 2-4, i direktiv 2003/55.

⁵ Kommissionens afgørelse C(2016) 6950 final af 28.10.2016 om ændring af de i henhold til direktiv 2003/55/EF fastsatte betingelser for undtagelse af OPAL-gasrørledningen fra reglerne om tredjepartsadgang og takstbestemmelser.

⁶ Dom af 10.9.2019, Polen mod Kommissionen ([T-883/16](#)) (jf. også pressemeddelelse nr. [107/19](#)).

Efter at være blevet forelagt en af Tyskland iværksat appel stadfæster Domstolens Store Afdeling Rettens dom, idet den udtaler sig om karakteren og rækkevidden af princippet om energimæssig solidaritet.

Domstolens bemærkninger

For det første påpeger Domstolen, at Unionens politik på energiområdet ifølge artikel 194, stk. 1, TEUF sigter mod i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne at sikre energimarkedets funktion og energiforsynings sikkerheden i Unionen, at fremme energieffektivitet og energibesparelser samt udvikling af nye og vedvarende energikilder og at fremme sammenkobling af energinet.

Domstolen bemærker hertil, at solidaritetsprincippet er et grundlæggende princip i EU-retten, som er omtalt i flere bestemmelser i EU-traktaten og EUF-traktaten, og som på energiområdet finder sit specifikke udtryk i artikel 194, stk. 1, TEUF. Dette princip er tæt forbundet med princippet om loyalt samarbejde⁷, hvilket princip pålægger Unionen og medlemsstaterne at respektere og bistå hinanden ved gennemførelsen af de opgaver, der følger af traktaterne. Eftersom solidaritetsprincippet ligger til grund for alle de øvrige mål for Unionens energipolitik, er der intet grundlag for at udelukke, at dette princip har bindende retsvirkning. Tværtimod rummer solidaritetsprincippet rettigheder og forpligtelser såvel for Unionen som for medlemsstaterne, idet Unionen er omfattet af en solidaritetsforpligtelse over for medlemsstaterne, og medlemsstaterne er omfattet af den samme forpligtelse indbyrdes og over for Unionens fælles interesse.

Domstolen konkluderer på denne baggrund, at lovligheden af enhver retsakt fra EU-institutionerne, der falder ind under Unionens politik på energiområdet, i modsætning til Tysklands argumentation skal bedømmes ud fra princippet om energimæssig solidaritet, selv uden en udtrykkelig henvisning til dette princip i den gældende afledte ret, det vil i den foreliggende sag sige direktiv 2009/73⁸. Det følger derfor af princippet om energimæssig solidaritet, sammenholdt med princippet om loyalt samarbejde, at Kommissionen, når den i medfør af direktiv 2009/73⁹ vedtager en afgørelse om ændring af en undtagelsesordning, er forpligtet til at undersøge de eventuelle risici for gasforsyningen på medlemsstaternes markeder.

For det andet præciserer Domstolen, at ordlyden af artikel 194 TEUF ikke begrænser anvendelsen af princippet om energimæssig solidaritet til de situationer med terrorangreb, naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer, der er angivet i artikel 222 TEUF. Tværtimod udstrækker den ånd af solidaritet, der er omtalt i artikel 194, stk. 1, TEUF, sig til ethvert tiltag, der falder ind under Unionens energipolitik.

Forpligtelsen for EU-institutionerne og medlemsstaterne til at tage hensyn til princippet om energimæssig solidaritet i forbindelse med vedtagelsen af retsakter, der angår det indre marked for naturgas – ved navnlig at sørge for at sikre energiforsynings sikkerheden i Unionen – kommer således til udtryk ved vedtagelse af såvel foranstaltninger til håndtering af nødsituationer som præventive foranstaltninger. Unionen og medlemsstaterne skal ved udøvelsen af deres respektive kompetencer på dette område foretage en afvejning af de energimæssige interesser, der står på spil, ved at undgå at træffe foranstaltninger, der kan påvirke interesserne hos de aktører, der kan blive berørt, med hensyn til forsynings sikkerheden, den økonomiske og politiske bæredygtighed og diversificeringen af forsyningskilderne, og dette med henblik på at varetage deres indbyrdes afhængighed og deres faktiske solidaritet.

Domstolen bekræfter således, at Retten ikke begik nogen retlig fejl ved at fastslå, at den omtvistede afgørelse skulle annulleres for tilsidesættelse af princippet om energimæssig solidaritet.

Bemærkning: En dom eller kendelse afsagt af Retten kan appelleres til Domstolen. Appellen er begrænset til retlige spørgsmål og har principielt ikke opsættende virkning. Såfremt den kan antages til

⁷ Artikel 4, stk. 3, TEU.

⁸ Artikel 36, stk. 1, i direktiv 2009/73.

⁹ Artikel 36 i direktiv 2009/73.

realitetsbehandling og er begrundet, ophæver Domstolen Rettens afgørelse. I tilfælde af, at sagen er moden til afgørelse, kan Domstolen selv træffe endelig afgørelse i tvisten. I modsat fald hjemviser Domstolen sagen til Retten, der er bundet af den afgørelse, som Domstolen træffer i appelsagen.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Billeder fra domsafsigelsen er tilgængelige via »[Europe by Satellite](#)« ☎ (+32) 2 2964106